

Elaija - Nọmba Iri na Abụọ

Ndagwurugwu ọ bụla ka a ga-ebuli elu

Jeff Pippenger

2023-10-17

Anyị ka na-ekwu banyere Ịlaija dika ihe nnochianya amụma. Ịlaija gwara Ehab na mmiri agaghị ezo, ma e wezuga n'okwu ọny ya, ruo afọ atọ.

Elaija, onye Tishbe, onye sitere n'etiti ndị bi na Gilead, siri Ehab, Dị ka Jehova, bụ Chineke nke Izrel, dị ndụ, onye m guzo n'ihu Ya, ọ gaghị enwe igirigi ma ọ bụ mmiri ozuzo n'afọ ndị a, ma ọ bughị dika okwu m si di. 1 Ndi Eze 17:1.

Kraịst na-agwa anyị n'akwukwo Luk na afọ atọ ahụ bụ n'ezie afọ atọ na okara.

O wee si, N'ezie, asim unu, ọ dighi onye-amuma a na-anabata n'ala nke ya. Ma asim unu n'eziokwu, otutu umuanyi di ha nwuru no n'Izrel n'ubochi Elaija, mgbe e mechiri eluigwe afọ atọ na onwa isii, mgbe oké unwu dara n'ala ahụ dum; ma ọ bughị n'otu n'ime ha ka e zigara Elaija, kama ọ bụ naanị na Sarepta, obodo Saidon, n'ebe otu nwanyi di ya nwuru no. Luk 4:24–26.

Afọ atọ na okara ahụ mere n'oge Ahab na Jezebel, si otú a na-akowaputa afọ amuma atọ na okara ahụ site na 538 ruo 1798, mgbe ochichi papal, nke a na-anochi anya di ka Jezebel n'ime uka Tajataira, chiri n'oge Ochichiri.

Ma enwere m ihe ole na ole megide gi, n'ihina i na-ahapu nwanyi ahụ, Jezebel, onye na-akpo onwe ya nwanyi amuma, ka ọ kuzie ma rafuo ndi ohu m ime ikwa iko na iri ihe e jiri chuo aja nye arusi. E nyekwara m ya oge ka o chegharia n'ikwa iko ya; ma o chegharighi. Lee, aga m atuba ya n'elu ihe ndina, tinyekwa ndi na ya na-akwa iko n'ime nnukwu mkpagbu, ma ọ buru na ha echegharighi n'omume ha. Aga m ejikwa onwu gbuo umu ya; choochi niile ga-amatakwa na ọ bụ m bụ Onye na-enyocha akuru na obi: aga m enye onye ọ bula n'ime unu dika oru unu si di. Mkpughe 2:20–23.

“Oge e nyere Jezebel ka o chegharia” bụ afọ atọ na okara n'ubochi Ịlaija, burukwa afọ amuma atọ na okara site n'afọ 538 ruo 1798 n'oge Ochichiri nke mkpagbu ndi popu. Ahuhu Jezebel na ndi eze Europe ndi ha na ya kwara iko, bu ka a tuba ha n'elu ihe ndina nke mkpagbu, na onwu umu ya. E nwere mkpuruobi ndi kwesi ntukwasị obi n'oge Ochichiri ahụ, ndi a tubakwara n'elu ihe ndina nke mkpagbu, ma ha ga-adi ndu. Mgbe a tubara mmadu n'elu ihe ndina nke mkpagbu, ihe ga-esi na ya puta—ndu maka ndi kwesi ntukwasị obi ma ọ bụ onwu maka ndi na-ekwesighi ntukwasị obi—dabere n'“oru” ha. Ihe ndina nke mkpagbu nke ndi kwesi ntukwasị obi muru ndidi na ndu. Ihe ndina nke mkpagbu ha ga-akwusi n'akuku njedebe nke afọ atọ na okara ahụ, obere oge tupu Ịlaija ahapu Sarepta ka o nye Ehab iwu ka ọ kpokota Izrel niile n'Ugwu Kamel.

“Mkpagbu a kpagburu uka agaghị n'ihu n'oge nile nke afọ 1260 ahụ dum. Chineke, n'ebere Ya n'ebe ndi Ya no, mere ka oge ule oku ha di mkpirikpi. N'ikowa tupu oge eruo banyere

‘nnukwu mkpagbu’ nke ga-adakwasị ụka, Onye Nzọpụta kwuru, si: ‘Ma ọ bụrụ na e meghị ka ụbọchị ndị ahụ dị mkpirikpi, a gaghị azọpụta anụ ahụ ọbụla: ma n’ihi ndị a hōrō, a ga-eme ka ụbọchị ndị ahụ dị mkpirikpi.’ Matthew 24:22. Site n’ike nke Ndozigharị, e mere ka mkpagbu ahụ kwusị tupu afọ 1798.” The Great Controversy, 266, 267.

Ikpe nke “akwa mkpagbu” maka ọchịchị pope ga-“egbu ụmụ ya site n’ọnwụ,” ma ikpe nke “akwa mkpagbu” ahụ nwere nkwa nke ndụ nye ndị ọrụ ha gosipụtara ikwesị ntụkwasị obi ha, dika e sere ya n’ọnwụ nwa nwanyị di ya nwurụ nke Sarepta.

O wee ruo, mbe ihe ndia gasiri, nwa nwanyi ahu, bu onye-nwe ulo ahu, dara oria; oria-ya we di ike nke-uku, rue na ume adighi kwa nime ya. O we si Elaija, Gini ka mu na gi nwekoru, gi nwoke nke Chineke? I biakutewo m ikpo nmehie m n’icheta, na igbu nwa-m? O we si ya, Nye m nwa-gi. O we napu ya n’obi-ya, buru ya rigo n’ulo-ime-elu, ebe o bi, we dina ya n’elu ihe-ndina nke aka ya. O we tie nkpu nye Jehova, si, Jehova, Chinekem, I wetawokwa ihe ojo n’aru nwanyi-di-ya nwuru, onye m na ya bi dika obia, site n’igbu nwa-ya? O we dobara onwe-ya n’elu nwa ahu ugboro ato, tie nkpu nye Jehova, si, Jehova, Chinekem, ariwom Gi, ka nkpuru-obi nwa a laghachikute nime ya ozu. Jehova we nu olu Elaija; nkpuru-obi nwa ahu we laghachikute nime ya ozu, o we di ndu. Elaija we kuru nwa ahu, si n’ulo-ime ahu wedata ya n’ulo, nye ya nne-ya; Elaija we si, Lee, nwa-gi di ndu. Nwanyi ahu we si Elaija, Ugbu a ka m’mara site n’ihe a na i bu nwoke nke Chineke, na okwu Jehova nke di n’onu-gi bu ezi-okwu. I Ndi-eze 17:17–24.

Nwanyị di ya nwurụ ghotara na Ilaija bu “nwoke nke Chineke,” n’ihi na “okwu nke Onyenwe anyi” nke mere ka nwa ya loghachi na ndu, bu okwu nke bu “eziokwu.” Nwanyị di ya nwurụ ghotara usoro nzokwu ato ahụ nke Ilaija ji dobatị onwe ya n’elu nwa ya, dika “okwu” di n’onu Ilaija di ka “eziokwu.” Okwu Hibru ahụ ‘emeth,’ a sughariri ya n’amaokwu ahụ dika “eziokwu,” o na-anochi anya ike okike nke Alfa na Omega. O bu okwu Hibru nke e si n’akwukwo ozi mbu, nke iri na ato, na nke ikpezu nke mkpuredemede Hibru wuo, o na-anochi anya Ike ahụ nke puru ime ka ndi nwurụ anwu loghachi na ndu.

Ndi kwesiri ntukwasị obi, dika ndi na-ekwesighi ntukwasị obi no n’ime “oge” ahụ nke oge nnwale nke afọ ato na okara nochiri anya ya, natara ikpe nke “akwa mkpagbu.” Onwu bu ihe si na ya puta nye umu nke otu ahụ soro akwuna ahụ nke kwara iko ma kuzie ozizi ndi ogo mmuo. E nyere ndu nye otu nke ozu bu ndi soro nduzi Ilaija, ma kweere n’Okwu nke “eziokwu.”

Nwanyị di ya nwurụ soro iwu Ilaija ka o wetara ya ntakiri mmiri ma nye ya achicha, nrubeisi ya kwa n’okwu onye-amuma ahụ na-anochi anya ndi kwesị ntukwasị obi n’oge Ochichiri nke Tayataira. (O di mkpa iburu n’uche na mgbe Ilaija nyere nwanyị di ya nwurụ iwu ka o buru uzu zuo ya, ma emesia zuo nwa ya nwoke na onwe ya, ihe a na-anochi anya ya bu na Ilaija bu onye mbu natara ihe-oriri ahụ ka o rie. O bu ya na-anata ozi ahụ mbu, mgbe nke ahụ gasiri kwa, ụka.) A gwara anyi na ọrụ ndi kwere ekwe ahụ, di ukwu karija na ngwucha karija na mmalite.

Dee degaara mmuo-ozu nke nzuko-nsu di na Taiataja akwukwo, si; Ihe ndi a ka Okpara Chineke na-ekwu, onye anya ya di ka ire oku, ukwu ya dikwa ka ola kopa a nuchara anucha; Amaara m ọrụ gi, na ihunanya, na ije-ozu, na okwukwe, na ntachi-obi gi, na ọrụ gi; na ndi ikpezu kariji ndi mbu. Mkpughe 2:18, 19.

Ndị kwere ekwe gosiputara “orụ” oma n’ime “oge” e nyere ndị pope ka ha chegharia, ma orụ ha n’ikpeazu “kariri nke mbu.” Ka “oge” ahụ na-abia na njedebe, Kraịst zitere kpakpando ututu nke Ndozighari ahụ, onye malitere orụ nke ighara inagidekwa ndị pope, ndị kuziri nzuko ahụ ka o “kwa iko, rie ihe e jiri chọọ àjà nye arụsị.”

Onye ahụ nke na-emeri, nke na-edebekwa orụ m ruo n’ogwugwu, ya ka m ga-enye ike n’elu mba nile: O ga-achikwa ha site n’mkpara igwè; a ga-agbajikwa ha ibe-ibe dika ite onye okpu ite: dika mu onwe m natara n’aka Nna m. M ga-enyekwa ya kpakpando ututu. Onye nwere nti, ka o nụ ihe Mmuo Nso na-agwa choochi di iche iche. Mkpughe 2:26–29.

Kraịst nwere “ihe ole na ole megide” ndị kwesiri ntukwasị obi ná mmalite nke “oghere oge” e nyere ochichi Pope ka o chegharia, n’ihi na ha ekweela ka Jezebel, “onye na-akpo onwe ya nwanị amuma, izi ihe na iduhie ndi ohu m ka ha kwaa iko, nakwa iri ihe e jiri chọọ àjà nye arụsị.” Ma na njedebe nke “oghere oge” ahụ, ndi kwesiri ntukwasị obi agaghizi ekwe ka ochichi Pope nogide n’aghogbu ya.

“N’arọ nke iri na anọ, e bilitere n’England ‘kpakpando ututu nke Ndozighari ahụ.’ John Wycliffe bu onye mbu-ozu nke ndozighari ahụ, o bughị naanị n’ihi England, kama n’ihi uwa Kraịst dum. Nnukwu mkpesa ahụ megide Rom nke e kwere ka o kwuputa agaghị emechi ya onu ruo mgbe ebighi ebi. Mkpesa ahụ meghere ogu ahụ nke ga-ebute ntọhapu nke ndi mmadu n’otu n’otu, nke uka di iche iche, na nke mba di iche iche.” The Great Controversy, 80.

Nri ndi ohu Chineke na-eri bu ozizi ma o bu ozi ha na-anata. Ikwa iko bu ka choochi jiri ike ochichi mee ka a manye idebe ozizi arusi ya. N’ime “oge” ahụ e nyere Jezebel ka o chegharia, choochi gbara oso gaa n’ozara ka e chebe ya.

Nwanị ahụ gbagara n’ozara, ebe o nwere ebe Chineke kwadebere, ka e wee zuo ya nri n’ebe ahụ otu puku ubochi abuo nari na ubochi iri isii.... E nyekwara nwanị ahụ nku abuo nke nnukwu ugo, ka o wee fee gawa n’ozara, n’ebe ya, ebe a na-azu ya maka otu oge, na oge di iche iche, na okara oge, puo n’ihu agwo ahụ. Agwo ahụ wee si n’onu ya kpopta mmiri di ka iju mmiri soro nwanị ahụ, ka o wee mee ka iju mmiri ahụ buru ya puo. Ma uwa nyere nwanị ahụ aka, uwa wee meghee onu ya, loro iju mmiri ahụ nke dragon ahụ si n’onu ya kpopta. Mkpughe 12:6, 14–16.

N’oge mkpagbu Jezebel na Ahab, Obadiah nochiri anya nchebe nke e nyere site n’ozara n’oge ochichi ndi paip.

Ehab kporo Obadaia, onye na-elekota ulo ya. (Ma Obadaia na-atu egwu Onyenwe anyi nke ukwu: N’ihi na o mere, mgbe Jezibel bibiri ndi amuma nke Onyenwe anyi, na Obadaia kporo otu nari ndi amuma, zoo ha iri ise iri ise n’ogba, were achicha na mmiri zuo ha.) 1 Ndi Eze 18:3, 4.

Oru Obadaia nke izobe ndi amuma n’ogba, iri ise n’otu n’otu, bu ihe nnochianya nke ebe ahụ n’ozara nke Chineke kwadebere iji zuo ndi kwesiri ntukwasị obi, ndi juru iri ozizi nke ndi pope ma jukwa inakwere mmekorita na-adighi nso nke akwuna ya na ndi eze Europe nochiri anya ya. Oge ahụ e nyere Ilaija nduzi ka o gakwuuru nwanị di ya nwuru nke Sarepta ka o nweta nri na nchebe

puo n'aka Jezebel na Ehab, bu oge ahụ nzuko ahụ gbapuru banye n'ozara, ebe ahụ Chineke kwadebere maka ha ka oru Obadaja nochiri anya ya.

Ebe nzuzo Elaija noro zoro n'Sarepta, nke a na-akpo "Zarephath" n'asusu Hibru, putara ime ka e di ocha. Mgbe ohere e nyere Jezebel ka o chegharja bjarutere n'ogwugwu, Elaija gakwuuru Obadaja ma kpo Ehab ka o kpokota Izrel niile gaa Kamel.

Ma ka Obadaja no n'uzo, le, Iaija zutere ya; o wee mata ya, daa n'ihu ya n'ala, si, O bu gi, onyenwe m Iaija? O zara ya, si, O bu m: gaa, gwa onyenwe gi, Le, Iaija no ebe a. 1 Kings 18:17, 18.

Oge Iaija noro na nwanyi di ya nwuru nke Sarepta na-anochi anya Oge Ochichiri. N'akuko banyere Iaija na nwanyi di ya nwuru, o na-achikota mkpisi osisi abuo, n'ihu na o di njikere inwu. Nwanyi di ya nwuru n'amuma bu uka, o na-anochikwa anya uka ahụ no n'ozara nke foro nke nta ka o nwuo.

Dee degaara mmuo-ozu nke nzuko Kraist nke di na Saadis akwukwo, si: Ihe ndi a ka Onye ahụ nwere Mmuo asaa nke Chineke na kpakpando asaa na-ekwu; Amaara m oru gi, na i nwere aha na i di ndu, ma i nwuru anwu. Muru anya, meekwa ka ihe ndi foduru sie ike, ndi di njikere inwu anwu: n'ihu na ahughi m oru gi ka o zuo oke n'ihu Chineke. Mkpughe 3:1, 2.

O no "na-achikota mkpisi osisi abuo", ma na-akwado onwe ya maka onwu ya mgbe Iaija kwusiri ya.

Okwu nke Onyenwe anyi wee bjakwute ya, si, Bilie, gaa Zarefat, nke di n'aka Zaidon, biri n'ebe ahụ: lee, enyewo m iwu nye otu nwanyi di ya nwuru n'ebe ahụ ka o lekota gi. O wee bilie gaa Zarefat. Ma mgbe o bjarutere n'onu uzo ama obodo ahụ, lee, nwanyi ahu di ya nwuru ano n'ebe ahu na-achiko nku: o wee kpo ya, si, Biko, butere m ntakiri mmiri n'ime ite, ka m nuo. Ma ka o na-aga ibute ya, o wee kpo ya ozo, si, Biko, butere m obere iberibe achicha n'aka gi. O wee si, Di ka Onyenwe gi Chineke di ndu, enweghi m achicha obula, kama naani otu njuaka ntu oka n'ime ite, na ntakiri mmanu n'ime karama: ma, lee, ana m achikota nku abuo, ka m baa kwadebere ya nye onwe m na nwa m nwoke, ka anyi rie ya, nwuo. 1 Ndi Eze 17:8-12.

Nwanyi di ya nwuru nke Sarepta no na-achikota "osisi abuo." Nwanyi di ya nwuru ahụ na-anochi anya ndi kwesi ntukwasị obi n'oge Jezebel. Nwa ya nwoke na-anochi anya ndi ahụ, n'akuko ihe mere eme nke Tajataira, nwuru anwu ebe e nyere ha nkwa na a ga-eme ka ha bilie n'onwu mbilite n'onwu mbu.

Ahuru m ocheeze di iche iche, ndi mmadu wee nodu n'elu ha, e nyekwara ha ikpe: ahuru mkwaara m mporuobi ndi e gbupuru isi n'ihu ama Jisos, na n'ihu okwu Chineke, ndi ahukwa na-efeghi anu ohia ahụ ofufe, ma o bu oiyi ya, ndi natakwaghi akara ya n'egedege ihu ha ma o bu n'aka ha; ha wee di ndu, soro Kraist chia otu puku afo. Ma ndi nwuru anwu ndi ozo adighikwa ndu ozo ruo mgbe otu puku afo ahụ gwusiri. Nke a bu mbilite n'onwu mbu. Onye nwere okè na mbilite n'onwu mbu ahụ bu onye a goziri agozi ma di nsọ: onwu nke abuo enweghi ike n'ahụ ndi di otu a, kama ha ga-abu ndi nchujà nke Chineke na nke Kraist, ha ga-esokwa ya chia otu puku afo. Mkpughe 20:4-6.

Nwanyị di ya nwurū nọchikwara mmadụ ole na ole nọ na Sadis, ndị kwesiri ekwesi, e nyekwara ha uwe ọcha.

I nwere mmadụ ole na ole ọbuna n'Sadis ndi na-emebeghi uwe ha ka o buru ihe ruru aru; ha ga-esokwa m jee ije n'uwe ọcha: n'ihu na ha kwesiri ya. Onye na-emeri emeri, a ga-eyikwa ya uwe ọcha; agaghikwa m ehichapu aha ya n'akwukwo nke ndu, kama m ga-ekwuputa aha ya n'ihu Nna m, na n'ihu ndi mmuo ozi ya. Mkpughe 3:4, 5.

Ndi no n'ogbakọ nke anọ nke Taiataira, ndi jiri ntukwasị obi nwuo, ndi a na-anochite anya ha site n'aka nwa nwoke nwanji di ya nwuru, e nyere uwe ọcha n'akara nke ise.

Ma mgbe O mepere akara nke-ise, ahuru m n'okpuru ebe ichuaja mkpuru-obi ndi e gburu n'ihu okwu Chineke na n'ihu ama ahụ ha jigidere. Ha wee tie mkpu n'oke olu, si, Ruo olee mgbe, Onyenwe anyi, onye di nsọ ma buru eziokwu, ka I na-ekpeghi ikpe ma o buo obara anyi n'aka ndi bi n'ua? E wee nye onye o bua n'ime ha uwe-ọcha; e wee gwa ha ka ha zuo ike ntakiri oge ozo, ruo mgbe ndi ibe-ha bu ndi ohu na umunna ha, ndi a ga-egbukwa dika e gburu ha, ga-ezu oke. Mkpughe 6:9-11.

E nyere ndi nwuru n'ihu okwukwe n'oge Ochichiri Uwe Ocha, a gwakwara ha ka ha zuru ike n'ime ili ha, ruo mgbe a ga-egbu otu ozo nke ndi nwuru n'ihu okwukwe n'okpuru ochichi papal, di ka e si gbuo ha. Papacy gburu ha n'ime oge nke afo ato na okara, e kwerekwa ha nkwa na a ga-ekpe papacy ikpe n'ikpeazu, ma o bughu ruo mgbe a ga-egbu otu igwe nke abuo nke ndi nwuru n'ihu okwukwe n'okpuru ochichi papal, n'oge nsogbu iwu Sode nke na-abia nso. Nwanyi White jikotara ariri ndi nwuru n'ihu okwukwe ahụ rioro ka e kpee papacy ikpe, na akuku abuo di n'akwukwo Mkpughe.

“Mgbe emepere akara nke ise, Jon, onye Nkpughe ahụ, n'ohu huru n'okpuru ebe-ichu-aja igwe ndi e gburu n'ihu Okwu Chineke na ama Jisọ Kraist. Mgbe nke a gasiri, ihe ndi e kwara n'isi nke iri na asato nke Mkpughe bira, mgbe a kpoputara ndi ahụ kwesi ntukwasị obi na eziokwu puo na Babilon. [Mkpughe 18:1-5, e hotara.]” Manuscript Releases, olu nke 20, 14.

Mkpughe iri na asato amaokwu mbu ruo nke ise na-anochi anya olu abuo nke amaokwu mbu na amaokwu nke anọ. Olu nke abuo bu okpukpo ka a puta na Babilon, o na-akwa akara mmalite nke mkpagbu iwu Uka, mgbe mmeghari di ike nke mmuo ozi nke ato kporo aturu Chineke ndi ozo ka ha puta na Babilon. O na-etinyekwa akuku Akwukwo Nso sitere na akara nke ise n'mmalite nke akara nke asaa.

“[Mkpughe 6:9-11 e hotara]. Lee, e gosiri Jon ihe nlereanya ndi na-abughi ezi ihe n'ezikwu, kama bu ihe ga-adi n'oge di n'ihu.”

“Mkpughe 8:1-4 e hotara.” Mbiputa Akwukwo Nso, mpiakota nke 20, 197.

N'ime Mkpughe isi nke asato, amaokwu nke mbu ruo nke anọ, a meghere akara nke asaa.

Mgbe O mepere akara nke-asa, nkiti dara n'eluigwe ihe di ka okara elekere. M wee hu ndi mmuo ozi asaa ndi guzoro n'ihu Chineke; e wee nye ha opi asaa. Mmuo ozi ozo wee bia guzo n'ebe ichuaja, ebe o nwere ihe-isi-uto olaedo; e wee nye ya otutu ihe-isi-uto, ka o were ha soro

ekpere ndi nsò niile chụọ àjà n'elu ebe ichụàjà òlaedo nke dị n'ihu ocheeze ahụ. Anwụrụ nke ihe-ìsì-ùtò ahụ, nke sooro ekpere ndi nsò ahụ, si n'aka mmụọ ozi ahụ rìgoro n'ihu Chineke. Mkpughe 8:1–4.

Ekpere ndi ndi àmà okwukwe nke Oge Ọchịchiri, ndi n'okpuru akara nke ise na-arịọ ka Chineke wetara ikpe n'elu akwuna ahụ nke na-eme iko na ndi eze nke ụwa, na-arịọ “n'ihu Chineke,” mgbe a meghere akara nke asaa. Mkpali nsò na-ejikọta mmeghe nke akara nke asaa na olu nke abụọ nke Mkpughe iri na asatọ, n'ihu na ọ bụ n'oge olu nke abụọ ahụ ka Chineke na-echeta ajọ omume ya, ma mesia mee ka ikpe ya buru okpukpu abụọ. Otu ugboro n'ihu ndi àmà okwukwe nke Oge Ọchịchiri, na otu ugboro n'ihu isa ahụ n'ọbara nke nsogbu iwu Ụka.

Ma anụkwara m olu ọzọ si n'eluigwe, na-asị, Sitenụ n'ime ya pụta, ndi m, ka unu ghara ibi ndi na-eketa nmehie ya, ka unu ghara inara kwa n'ihe otiti ya. N'ihu na nmehie ya eruwo ruo n'eluigwe, Chineke echetakwala ajọ omume ya nile. Kwughachi ya ụgwọ dika ya onwe ya kwughachiri unu, meekwakwara ya okpukpu abụọ di ka ọrụ ya si di; n'ime iko ahụ o mejuru, mejuokwaranụ ya okpukpu abụọ. Mkpughe 18:4–6.

Ndi ole na ole nọ na Sadis ndi na-emetobeghi uwe ha, na-anochi anya ndi si n'akuko ihe mere eme nke Tayataira puta, nke kwusiri n'afọ 1798. A na-anochi ha anya site n'aka nwanyi di ya nwuru nke Sarepta, nwanyi di ya nwuru nke na-aga n'oriri alimdi na nwunye ahụ n'afọ 1844.

“Obibia Kraist dika Onye Nnukwu Nchuaàjà anyi n'Ebe Kachasi Nso, maka ime ka ebe nsò di ọcha, nke e mere ka a hu na Daniel 8:14; obibia nke Okpara nke mmadu n'ihu Onye Ochie nke Ubochi, dika e si gosi ya na Daniel 7:13; na obibia nke Onyenwe anyi n'ulo nsò Ya, nke Malakai buru amuma ya, bu nkowa nke otu ihe omume ahụ; a na-anochikwa nke a anya dika obibia nke nwoke-alunanyi ohuru n'alimdi na nwunye ahụ, dika Kraist kowara ya n'ilu umu agboghò iri ahụ, nke Matiu 25.” The Great Controversy, 426.

Nwanyi ahụ di ya nwuru anwu nọ na-akwadebe nri abali ikpeazu ya tupu onwu ya, mgbe Ilaija nyere ya iwu ka o jerere ya ozi. O na-anochi anya mmadu ole na ole ahụ kwesiri ntukwasị obi di na Tayataira, ndi na-abanye n'ime mmadu ole na ole ahụ kwesiri ntukwasị obi di na Sadis, ndi nọ na-achikota “mkpara abụọ” maka “oku”.

“Osisi” abụọ ahụ na-anochi anya ulò abụọ nke Izrel oge ochie, ndi e zopuru n'okpuru ikpere arusi, ma emesia n'okpuru ochichi papal, ma a ga-achikota ha onu ma jikota ha di ka “otu osisi,” n'akuko ihe mere eme nke afọ 1798 ruo 1844.

Okwu nke Onyenwe anyi biakwutere m ọzọ, si, Ozokwa, gi nwa nke mmadu, were otu mkpanaka, dee n'elu ya, Maka Juda, na maka umu Izrel ndi otu ya: emesia were mkpanaka ọzọ, dee n'elu ya, Maka Josef, mkpanaka Ifrem, na maka ulò Izrel niile ndi otu ya: jikota ha otu na ibe ya ka ha buru otu mkpanaka; ha ga-aghokwa otu n'aka gi. Ma mgbe umu nke ndi gi ga-agwa gi okwu, si, I gaghị egosi anyi ihe ihe ndi a putara? gwa ha, Otu a ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru; Lee, M ga-ewere mkpanaka Josef, nke di n'aka Ifrem, na ebo Izrel ndi ya na ha so, tinyekwara ha n'ebe ya nọ, ya bu, tinyere mkpanaka Juda, mee ka ha buru otu mkpanaka, ha ga-abukwa otu n'aka m. Mkpataka ndi ahụ nke i ga-edo n'elu ha ga-adikwa n'aka gi n'ihu anya ha. Gwa ha, Otu a ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru; Lee, M ga-ewere umu Izrel n'etiti ndi

mba ọzọ, ebe ha gara, chikọta ha site n'akukū nile, kpobatakwa ha n'ala nke ha: M ga-eme ka ha buru otu mba n'ala ahụ n'elu ugwu Izrel; otu eze ga-abukwa eze ha niile: ha agakwaghị abụ mba abụọ ọzọ, ha agakwaghị ekewa n'alaeze abụọ ọzọ ma ọlị: ha agakwaghị emerū onwe ha ọzọ site n'arusi ha, ma ọ bụ site n'ihe aru ha ndi jogburu onwe ha, ma ọ bụ site n'ihe ojoo nile ha mere: kama M ga-azoputa ha n'ebe obibi ha nile, ebe ha mehiere, sachapukwa ha: otu a ka ha ga-abu ndi m, M ga-abukwa Chineke ha. Devid, odibo m, ga-abukwa eze n'elu ha; ha niile ga-enwekwa otu onye ozuzu aturu: ha ga-ejekwa ije n'ikpe m nile, debekwa ukuru m nile, meekwa ha. Ha ga-ebikwa n'ala ahụ nke M nyere Jekob odibo m, ebe nna unu ha biri; ha ga-ebikwa n'ime ya, ha onwe ha, na umu ha, na umu umu ha ruo mgbe ebighi ebi: Devid odibo m ga-abukwa onye-isi ha ruo mgbe ebighi ebi. Ozokwa, M ga-eme ha ogbugba ndu nke udo; ọ ga-abu ogbugba ndu ebighi ebi n'etiti m na ha: M ga-edokwa ha, mubaa ha, tinye ebe nsọ m n'etiti ha ruo mgbe ebighi ebi. Ulo-ikwu m ga-anonyekwa n'etiti ha: ee, M ga-abu Chineke ha, ha ga-abukwa ndi m. Ndi mba ọzọ ga-amatakwa na ọ bụ M bu Onyenwe anyi na-edo Izrel nsọ, mgbe ebe nsọ m ga-adi n'etiti ha ruo mgbe ebighi ebi. Ezikiel 37:15–28.

Mgbe Ilaija hapuru Sarepta ikpo Ehab na Izrel nile ka ha bia n'Ugwu Kamel, choochi di ya nwuru nke gbapuru n'ozara no na-achikota mkpisi osisi abuo maka oku ahụ na-eme ka nwanyi di ya nwuru di ocha tupu agbamakwukwo ahụ nke Oktoba 22, 1844. Ichikota mkpisi osisi abuo ahụ bu ichikota mmeghari Millerite nke e mezuru n'ime afọ iri isii na ise ikpezu ahụ e kporo aha na Aizaya isi nke asaa. Alaeze ugwu ahụ tara onu ahuhu nke obubu onu Mosis site na 723 BC ruo 1798, alaeze ndida ahụ kwa tara otu obubu onu ahụ site na 677 BC ruo 1844. N'afọ 1844, umu ime mmuo nke mba abuo ahụ nkiti, ka a chikotara onu dika otu mkpisi osisi, maobu otu mba.

Ọ buru na ọ dighi ihe ọzọ, Izikiel kowara mkpanaka abuo ahụ di ka mba abuo, ndi na-aghọ otu mba.

N'ihia na isi Siria bu Damaskos, isi Damaskos bukwa Rezin; ma n'ime afọ iri isii na ise, a ga-agbaji Efraim, ka ọ ghara ibu otu ndi. Isi Efraim bukwa Sameria, isi Sameria bukwa nwa Remalaja. Ọ buru na unu ekweghi, n'ezie, a gaghị eme ka unu guzosie ike. Aizaya 7:8, 9.

Ọ buru na anyi agaghị ekwere amuma nke afọ iri isii na ise, a gaghị eme ka anyi guzosie ike.

Anyi ga-aga n'ihu ikpughe ihe nnochianya Ilaija putara n'isiokwu na-abia.